

การศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

จิตรประภา บุญลอย

อภิชนนทนาการ
ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ.2541

ISBN 974-661-307-3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

3836297 ENRD/M : สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท: วท.ม.(เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท)

ศัพท์สำคัญ : อบต./ศักยภาพ/การวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

จิตรประภา บุญลอย : การศึกษาศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา (POTENTIALITY IN ENVIRONMENTAL PLANNING OF THE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION : A CASE STUDY OF SONGKHLA PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รุ่งจรัส หุตเจริญ วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม) โอบาส ปัญญา Ph.D.(HUMAN GEOGRAPHY) พรเทพ พิมลเสถียร Ph.D. (สังคมศาสตร์) 109 หน้า ISBN 974-661-307-3

การยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามประกาศในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เกิดการกระจายอำนาจและอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มมากขึ้น

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาศักยภาพของ อบต.ในการทำหน้าที่การวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น โดยศึกษาขีดความสามารถด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นในทรรศนะของกลุ่มต่างๆ คือ อบต. ประชาชน นักวิชาการ องค์กรเอกชน ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ รวมทั้งหมด 133 ตัวอย่าง มีพื้นที่ศึกษาประกอบด้วย อบต.11 แห่งในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) และวิธีการสัมภาษณ์กึ่งแบบสอบถาม (Semi-Structured Interviews) การวิจัยครั้งนี้มุ่งตอบคำถามหลักของการวิจัยว่า “ศักยภาพของ อบต.ในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น เป็นที่พึงพอใจของประชาชน องค์กรเอกชน นักวิชาการ ผู้บริหารกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ หรือไม่ อย่างไร”

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้การวิเคราะห์ทางสถิติแบบ ANOVA ปรากฏว่า พารามิเตอร์ค่าเฉลี่ยศักยภาพของ อบต.ในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นที่ได้จากกลุ่ม เป้าหมายทั้ง 6 กลุ่ม ที่กล่าวมาข้างต้นไม่มีความแตกต่างกันในเชิงสถิติ โดยความเชื่อมั่น 95% และเมื่อวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดที่ทำการศึกษา พบว่า ศักยภาพหรือความสามารถของ อบต. อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง มีค่า Mean ระหว่าง 1.40-2.90 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากวิธีการศึกษาเชิงลึก พบว่า การที่กลุ่มเป้าหมายยอมรับว่ามีความพึงพอใจในศักยภาพการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นของ อบต. ในปัจจุบันเพราะกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต.เป็นอย่างดี และกลุ่มเป้าหมายคาดหวังให้ อบต. ต้องมีการเพิ่มศักยภาพให้สูงกว่าระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์ทางสถิติยอมรับว่า อบต. มีศักยภาพการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มเป้าหมาย เพราะกลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต.เป็นอย่างดี แต่ผลการวิเคราะห์ประเด็นตัวชี้วัดที่ทำการศึกษา พบว่า ศักยภาพหรือความสามารถของ อบต. อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง จึงไม่อาจกล่าวได้ว่า การวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นของ อบต.ประสบความสำเร็จ กลุ่มเป้าหมายยังคาดหวังให้ อบต.ต้องมีการเพิ่มศักยภาพให้สูงกว่าระดับที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3836297 ENRD/M : MAJOR: TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL
PLANNING FOR RURAL DEVELOPMENT; M.Sc. (TECHNOLOGY OF
ENVIRONMENTAL PLANNING FOR RURAL DEVELOPMENT)
KEY WORD :SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION (SAO)/
POTENTIALITY/LOCAL ENVIRONMENTAL PLANNING

CHITPRAPA BOONLOI : POTENTIALITY IN ENVIRONMENTAL PLANNING OF THE
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION: A CASE STUDY OF SONGKLA PROVINCE.
THESIS ADVISORS: RUNGJARAT HUTACHAROEN, M.Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENT
MANAGEMENT), OPART PANYA, Ph.D. (HUMAN GEOGRAPHY), PORNTEAP PIMOLSATEAN,
Ph.D. (SOCIOLOGY). 109 p. ISBN 974-661-307-3

Tambon Councils were upgraded to Subdistrict Administration Organizations (SAOs) by Royal Decree in 2537. The change decentralised responsibility and gave more autonomy to SAOs.

This research investigates the potential capability of the SAOs in environmental management in the local areas. It focuses on the aspects of budget, personnel development, information and legal power. It then uses a survey of opinions of different groups of people, namely the SAO members, the local population, academics, NGOs, administrators of the Ministry of Interior (MOI) and of Ministry of Science and Technology (MST). The study examined 11 SAOs located in the Had Yai district of Songkla province. Using structured survey questionnaires, a total of 133 subjects were randomly selected and supplemented by a field technique called semi-structured interviewing of key informants. The key issue addressed was: "Do these SAOs have the environmental planning capability to match the expectation of the local people, academics, NGOs and administrators of the MOI and MST or not and why?"

Statistical analysis by ANOVA (ANALYSIS OF VARIANCE) shows no significant differences at the 95% confidence level of the parameters and means of the SAOs' potential in environmental planning as indicated by the target groups mentioned above. Further analysis shows the capability of the SAOs is moderate with means between 1.40-2.90. This is in accordance with the results in-depth interviewing analysis. It is found that the reason the target subjects are satisfied with and well aware of the SAOs' present potential is because they understand problems and limitations faced by the SAO members. However, they expect that there should be more effort to enhance the SAOs' planning capacity.

In conclusion, the SAOs have environmental planning capability as expected by the target groups. But this is because the people asked are aware of the limitation of the SAOs. The test of parameters indicates that their capability is moderate. It can, therefore, be argued that the present capabilities of these SAOs is unlikely to guarantee success. The target groups expect the SAOs to enhance their capabilities to be much greater than at present.